

kijk-wijzer

Het 'wij-gevoel', daar hebben we het wel eens over. Als we een 'wij' ervaren, dan betekent het dat er een gedeelde overtuiging of gedeelde waarde in de groep aanwezig is. Toch is het niet zo dat als je een gedeelde waarde op papier hebt staan dat het dan wel goed komt.

intro

WIJ!

Het is de gevoelstemperatuur die het groepsgevoel voedt. Je voelt dat we iets met elkaar delen, niet altijd direct waarneembaar of benoembaar. Het 'hangt' als het ware tussen ons in. Als die waarden of overtuigingen niet ervaren worden is de groep als los zand. Er zit dan geen verband in. Het is wezenlijk dat dit gevoel aanwezig is, anders leidt het tot niets. Zeker is het niet aanwezig in cynisme of ego-centrisme. En telkens opnieuw worden we uitgedaagd om dat samen gevoel te voeden, om daar aandacht aan te geven. Moeten we dan alles maar goedvinden? Nee, kritiek, mits opbouwend, kan een steviger fundament geven. De hele groep hoeft niet altijd met elkaar eens te zijn, of dat we met iedereen in de groep een uitstekende verstandhouding hebben. Maar wel dat binnen de groep mensen aanwezig zijn die een 'click' met elkaar hebben, en onderling zijn die 'clickjes' het cement voor de samenhang van de groep. Als we oppervlakkig blijven en de 'kat uit de boom' kijken, dan zal dat zijn weerslag hebben op het groepsproces.

Christa Anbeek verwoordt dit in kleine verbanden binnen een groep die samen iets delen in verdriet of verlies. Dat gaat de diepte in, maar met oppervlakkigheid kom je hierin niet ver.

Het artikel: 'Kwetsbaarheid omhelzen' laat zien waar er verbanden kunnen ontstaan. Als men zich er maar open stelt voor de ander en zich niet verschuilt.

Dat maakt kwetsbaar. Leest u het artikel 'Welk verhaal vertel je?' Een groep of individu wordt ook uitgedaagd als er plotseling iets ingrijpends gebeurt. Dat hebben joodse mensen in de Tweede

Wereldoorlog aan de lijve ondervonden. De Joodse Raad (een documentaire die onlangs op tv verscheen) gaf daar een indringend beeld van. Hiskien Breur geeft daar een mooi exposé over. Het tegenovergesteld gebeurt natuurlijk ook. De film: 'Zone of Interest', die onlangs in première is gegaan geeft daar een heel wrang beeld van. Niets is meer zoals je het verwacht als mensen anderen demoniseren en wegstijgen van de grote problemen.

Dat gevoel dat het 'mij niet aangaat', en dat het een lot van onze tijd is, geeft aan dat we onverschillig staan ten opzichte van wat in onze tijd gebeurt. Maar WIJ zijn de tijd! Leest u daarvoor ook het stuk van Lense lijzen over 'Wij zijn de tijden'

WIJ bepalen in mate de loop der dingen waar wij in leven. Ziedaar een mooie taak voor ons om daar wat aan te doen en met elkaar in gesprek te gaan over wat ons wel beweegt. Verschillende stukken nodigen u daarvoor uit. Kom uit die boom, zou ik zeggen!

HvdW

geloof het of niet

En daarom zeg ik, broeders en zusters: bid zoveel u kunt. Er is een overvloed aan slechte dingen en dat heeft God zelf toegelaten. Was er maar geen overvloed aan slechte mensen, dan zou er ook geen overvloed zijn aan slechte dingen. Het zijn slechte tijden! Het zijn moeilijke tijden! Dat zeggen de mensen tenminste. Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed. Wij zijn de tijden. Zoals wij zijn, zijn de tijden.

Geloofsthema's

Wij zijn de tijden

Alweer jaren geleden hield Jurjen Beumer de Henri Nouwenlezing. Daarin haalde hij onder andere dit bovenstaande gedeelte aan uit een preek van de kerkvader Augustinus (354-430). Dat fragment (in uitgebreidere versie ook op internet) fascineerde mij omdat het aan de ene kant gekleurd wordt door een zin voor de alledaagse werkelijkheid en aan de andere kant ook een hoopvolle kant heeft. En misschien is dat wel de combinatie die je op dit moment op de been kan houden. Zowel in je eigen leven als in de samenleving.

'Laten we liever goed leven, dan worden de tijden vanzelf goed' klinkt daarbij als een soort oproep, een gebed: als we elkaar hierin kunnen vinden, blijft er uitzicht. Ook op elkaar.

Het sluit aan bij woorden uit lied 1001: *Zijn woord wil deze wereld omgekeerd, dat lachen zullen zij die wenen.* Die omkering, is dat niet waar het om gaat?

Dat betekent niet dat je de moeilijker kanten van het leven ontkent, maar dat je over en weer iets kunt doen voor wie in zwaar weer verkeert.

Zelf vertrek ik dan vaak bij *Een lied van hoop* van de jezuïet Paul Begheyn. Hij meent dat we met een 'inwonende' God naar buiten toe iets kunnen betekenen. Ik zal het in een dienst nog een keer lezen. Het tweede vers is als volgt:

*Wie durft te ruimen in eigen ziel,
zal de vonk eens vinden onder de as.
Weldoende warmte, sprankelend licht,
een vuurzee van hoop herovert het hart.*

Dat we elkaar deze warmte en dit licht blijven aanreiken, juist in onze tijden.

Lense Lijzen

Credo

Geloof is een manier van leven
door de nacht op weg naar licht
tussen weten en niet weten
dromen doen vooruit gericht

Geloof is waken en niet wijken
voor wat doof maakt en verblindt
hoopvol naar de sterren kijken
in verwondering als een kind

Geloven is een kaars aansteken
en de stilte niet verbreken
die door de tijd is aangeraakt

Tegen hoofd en reden in
uitzien naar elk nieuw begin
dat aan dood een einde maakt

Kees Hermis

(uit: 'Dichter. gedichten met het thema: Geloof' Uitgave Plint.

buitenstebinnen

Diaconale inzamelingen

Op de zondagen 2 juni, 14 juli, 11 augustus en 20 oktober is de collecte voor Algemeen diaconaal werk.

28 april	St. Ondersteuning Sovata (SOS)
19 mei	Pauluskerk 'Helpen waar geen helper is'
16 juni	Gered Gereedschap; duurzaamheid
30 juni	Oikocredit- armoede; duurzaamheid
25 aug.	Stichting Budgethulp K.waard; armoede
8 sept.	SNF-SuriNedFoundation
22 sept.	EAPPI (Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine & Israel) - Vrede
6 okt.	Voedselbank IJssel & Lek + inzameling levensmiddelen!!

diaconale berichten

Diaconale inzamelingen

Zondag 28 april – St. Ondersteuning Sovata (SOS)

De stichting heeft als doel om via kleinschalige en middelgrote projecten hulp te verlenen en woonsituaties te verbeteren in achterstandsgebieden van Roemenië en in het bijzonder in Sovata en Sarateni. Zij probeert haar doel vooral te bereiken door het werven van donaties en door het verzamelen van humanitaire goederen, kleding, schoeisel, dekens en schoolartikelen.

Sinds 2007 zijn er vele projecten gerealiseerd, w.o.

- verstrekken van voedselbonnen en zaden om zelf voedsel te verbouwen
  - uitdelen van voedselpakketten
  - uitdelen van gezinsdozen met kleding, schoeisel en hygiëne producten
  - verstrekken van schriften, werkboeken, schrijf- en handarbeid materialen voor kinderen van de basisschool
  - verstrekken van bedjes en matrasjes voor kindercrèches
  - verstrekken van maaltijden aan kinderen van crèches en van de lagere school
  - herbouwen van afgebrande huisjes voor enkele gezinnen
- Hulpgoederen brengen ze persoonlijk bij scholen, crèches en gezinnen, tijdens bezoeken voor overleg en controle van de voortgang van lopende projecten.

<https://stichtingondersteuningsovata.nl/>

Rechtstreeks doneren kan via: NL88 INGB 0003 5337 95 t.n.v. Stichting Ondersteuning Sovata

Zondag 19 mei – Pauluskerk - 'Helpen waar geen helper is'

Het Diaconaal Centrum Pauluskerk komt op voor álle mensen in Rotterdam en omgeving die het zonder hulp niet redden: dak- en thuislozen, verslaafden, mensen met psychiatrische problemen, mensen zonder geldige verblijfspapieren, zonder betaald werk, jongeren zonder gevoel voor richting in hun bestaan en kwetsbare ouderen. Uitgangspunt daarbij is het belang en het 'perspectief op beter' van deze mensen.

Het aanbod gaat om heel basale levensbehoeften, zoals een plek om overdag te zijn met wat te eten en te drinken en een gezonde maaltijd in het Eethuis als je geen plek hebt om zelf te koken.

In overleg met de kosterij kunnen mensen op een aantal vaste momenten in de week hun was doen en drogen, met een wasdroger of warm douchen. Wekelijks geeft een vrijwilliger een gratis knipbeurt, aan iedereen die een gewone kapper niet kan betalen. En er is ook medische zorg mogelijk. Zo nodig wordt doorverwezen naar hulp- en zorgorganisaties en andere instellingen in Rotterdam of elders.

Voor de ondersteuning van dit werk is de Pauluskerk afhankelijk van giften en ontvangt geen overheidsgeld. Meer informatie:

www.pauluskerkrotterdam.nl

Rechtstreeks doneren kan via: NL36 TRIO 0338 7521 02 t.n.v. Diaconaal Centrum Pauluskerk.

Zondag 16 juni – Gered Gereedschap – duurzaamheid

“VAN EEN OPGEKNAPTE ZAAG NAAR EEN TIMMERMAN MET EEN EIGEN ZAAK.”

Goed gereedschap is het halve werk. Bijna 40 jaar geleden begon Gered Gereedschap met het opknappen van afgedankt materiaal voor verschillende Afrikaanse landen. Het burgerinitiatief, altijd uitgaand van het bevorderen van vakmanschap om armoede duurzaam aan te pakken, ondersteunt inmiddels ook technische opleidingen en startende ondernemers. Met succes.

De stichting zorgt voor een goede start door het leveren van 1 persoons gereedschapskisten aan startende vakmensen. In zo'n kist zit voldoende gereedschap voor bijvoorbeeld een timmerman, loodgieter of automonteur. Daarnaast worden kleermakers voorzien van een naaimachine. Startende ondernemers worden in de praktijk begeleidt bij het praktische werk en bij het ondernemen zelf.

Het werken aan duurzaamheid kent meerdere aspecten. Ten eerste wordt gereedschap weer hergebruikt en de mensen die geholpen worden, hebben weer perspectief op toekomst voor hun gezin, op een gevoel van eigenwaarde en daarmee op een zelfstandig bestaan.

De stichting heeft als ambitie om in 2024 100.000 mensen een zelfredzaam bestaan te bieden dat mogelijk is gemaakt door Gered Gereedschap.

U kunt ook direct steunen via: NL34TRIO0212112430 t.n.v. Gered Gereedschap

Zondag 30 juni - Oikocredit– armoede + duurzaamheid

Iedereen moet de mogelijkheid hebben om een waardig bestaan op te bouwen. Bijna 10% van de wereldbevolking leeft onder de armoedegrens. De meerderheid woont in afgelegen gebieden. Zij hebben vaak slechte toegang tot financiering.

Daarom investeert Oikocredit in deze mensen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika

(landen waar de ongelijkheid én de armoede het grootst zijn).

Oikocredit investeert in microkrediet, landbouw en duurzame energie. Ze zijn lokaal aanwezig en werken samen met partners in deze landen.

Oikocredit werkt aan een wereldwijde, eerlijke samenleving waarin bronnen duurzaam worden gedeeld. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om eigen keuzes te maken en om een waardig bestaan op te bouwen.

Rechtstreeks doneren kan via: *NL07 TRIO 0379 2832 98 ten name van Oikocredit Nederland.*

Zondag 25 augustus- Stichting Budgethulp Krimpenerwaard - armoede

In de Krimpenerwaard is een lokale afdeling van SchuldHulpMaatje via de stichting ‘Budgethulp Krimpenerwaard’. Budgethulp Krimpenerwaard is dus aangesloten bij Schuldhulpmaatje Nederland. Zij richt zich op mensen in drie mogelijke fasen van schuldenproblematiek. De preventieve fase, waarbij diepe schulden voorkomen kunnen worden, de schuldhulp fase waarbij vaak al professionele schuldhulpverlening aanwezig is en een maatje als steuntje in de rug en de nazorg fase waardoor terugval voorkomen kan worden. De steun is persoonlijk door “schuldhulpmaatjes” die hiervoor zijn opgeleid. De doelstelling is het vergroten van de zelfredzaamheid van de hulpvragers door middel van bieden van sociale en praktische ondersteuning.

Doneren kan via: NL35 RABO 0308 6400 39 t.n.v. Stichting Budgethulp Krimpenerwaard.

Zondag 8 september-SNF-SuriNedFoundation

Deze stichting zet zich in om de gezondheidszorg in Suriname te verbeteren. Zorgprofessionals uit Nederland gaan twee keer per jaar

naar Suriname om verpleegkundigen op te leiden en training te geven waarbij je moet denken aan reanimatietrainingen, acute zorg en stomazorg. Daarbij is ook veel aandacht voor de psychosociale aspecten. Ook wordt voor deze patiëntengroep stomamateriaal ingezameld omdat het daar niet te betalen is. Tussentijds is er veel online contact en ook scholing. Er is momenteel aan heel veel dingen een tekort door slecht bestuur in Suriname. Het land is daardoor enorm verarmd.

Dat is niet wat SNF op kan lossen. Hun kracht is opleiden en trainen van verpleegkundigen en andere zorgprofessionals in Suriname. Er wordt gewerkt volgens het train-de trainer model zodat getrainde Surinaamse collega's de kennis weer kunnen overdragen aan hun collega's. Tickets worden één keer per jaar betaald door bevriende bedrijven. Kennis is kapitaal en de stichting ziet het als een missie om kennis te brengen en in samenwerking met de ziekenhuizen, ambulancedienst en de medische dienst op de internationale luchthaven die kennis te behouden.

Meer informatie vindt u op <https://surinedfoundation.com>

Dit project kunt u steunen via NL 58 RABO 0313 2943 64 t.n.v. Stichting SuriNedFoundation.

Zondag 22 september – EAPPI (Ecumenical Accompaniment Programme in Palestine and Israel) - Vrede

Het Oecumenisch Begeleidingsprogramma van de Wereldraad van Kerken in Palestina en Israël (WCC EAPPI) heeft tot doel: Het monitoren van ontwikkelingen in de bezette gebieden en het rapporteren van mensenrechtenschendingen. Dat zorgt voor extra bescherming. De belangrijkste principes van het programma zijn: geweldloosheid, monitoren van mensenrechtenschendingen, beschermende aanwezigheid, steunen van lokale vredes- en mensenrechtengroepen, lobbyen en principiële onpartijdigheid. EAPPI werd in 2002 door de Wereldraad van Kerken opgericht als reactie op een brief en een oproep van plaatselijke kerkleiders om een internationale aanwezigheid in het land te creëren. EAPPI laat zich leiden door “principiële onpartijdigheid”: zij kiest geen partij in het conflict en discrimineert niemand, maar is niet neutraal op het gebied van de mensenrechten en het respect voor het internationaal humanitair recht.

De begeleiders komen uit 21 landen wereldwijd en worden ondersteund door een stafteam in Jeruzalem. Een Lokale Referentiegroep die gemeenschappen en kerken vertegenwoordigt die om het programma hebben gevraagd en er baat bij hebben, helpt het programma te begeleiden, samen met het WCC-team in Genève en nationale coördinatoren in de uitzendende landen. Meer dan 2000 oecumenische begeleiders (EA's) hebben via het programma gediend, en velen van hen zijn betrokken en geïnteresseerd gebleven in het werken aan een rechtvaardige vrede in Palestina en Israël.

U kunt ook zelf doneren via: NL03 TRIO NL03TRIO0390515000 t.n.v. Stichting Vredesbeweging PAX Nederland. Omschrijving: EAPPI

Zondag 6 oktober - Voedselbank IJssel en Lek +
inzameling levensmiddelen!!

In Nederland leven steeds meer mensen onder de armoedegrens, nu nog meer door de hoge prijzen voor energie en levensmiddelen. *Voedselbank IJssel en Lek* voorziet mensen in de Krimpenerwaard van volwaardige voedselpakketten door samen te werken met supermarkten, lokale winkeliers en bedrijven, instellingen, overheden, kerken, scholen en particulieren. Supermarkten en andere winkeliers van levensmiddelen kopen steeds scherper in om niet teveel producten over te houden. Dat gaat enerzijds verspilling tegen, anderzijds krijgt de voedselbank zo minder levensmiddelen binnen.

Bijdragen in producten zijn nodig en tegelijk ook in geld. Geld is bestemd voor de exploitatie van de voedselbank en ook om schaarse voedingsmiddelen bij te kopen.

Deze zondag zamelen we ook weer producten in! Gevraagde producten zijn: koffie, thee, broodbeleg, blikjes vlees of vis, pasta, pastasaus en beschuit. Meer informatie:

www.voedselbankijsselenlek.nl

Rechtstreeks steunen kan via: NL85 RABO 0320 3968 00 o.v.v. Voedselbank IJssel en Lek

Tijdens de wintermaanden hebben we onder leiding van onze predikant Lense Lijzen vier keer met een groepje leden en vrienden met elkaar gesproken naar aanleiding van het boek 'G€ld en Go(€)d' van Alain Verhey.

Geld en goed – diaconaat

Wat staat er in de Bijbel over geld, over lenen, leningen kwijt schelden en delen bijvoorbeeld? Wat doet geld met ons en hoe bepaalt het ons doen en laten? Hij put daarvoor vooral uit wat er geschreven is over twee visionairs, Mozes en Jezus, en hun hartstochtelijke verlangen naar een nieuwe manier van (samen)leven. De ondertitel van het boekje is wel prikkelend: 'Hoe we de wereld echt kunnen verrijken'.

Kort na die groepsgesprekken las ik een boekje van Paul Schenderling 'Hoe handel ik eerlijk'. In beide boeken komt het maken van goede keuzes naar voren. Als voorbeeld noemen ze beiden dat er veel mensen aan het werk zijn om ons te voorzien van onze spullen, onze kleding. Dat doen ze vaak onder slechte omstandigheden, lange dagen hard werken tegen een schamel loon en nauwelijks menswaardige arbeidsvoorwaarden en heel vaak ook grote ecologische schade. Dat gebeurt ver van ons bed en tegelijk ook in Europa en zelfs in ons land in bijvoorbeeld de distributiecentra.

En toen las ik dat er een nieuw boek uitkomt in mei 'Armoede uitgelegd aan mensen met geld' van Tim 'S Jongers, columnist bij de Volkskrant en ook werkzaam bij de Correspondent. Hij is in armoede opgegroeid en was zich daar toen niet zo bewust van. Dat veranderde tijdens zijn eerste kantoorbaan en hij ontdekte dat er een enorme kloof was tussen zijn objectieve sociale status en zijn subjectieve sociale status. Kortom: zijn kantoorbaan verleende hem een bepaalde sociale status die hij absoluut niet voelde, hij voelde zich nog steeds onderaan de ladder staan. Maar welke ladder eigenlijk?

Een korte introducerende tekst voor zijn boek is: Hoe de meeste welvarende mensen denken over armoede, klopt van geen kant. Terwijl zij juist aan de knoppen draaien. In deze spoedcursus bedoeld voor mensen met geld laat Tim

'S Jongers zien: armoede bestrijden kan pas als zij anders leren kijken!

Het zette mij allemaal weer aan het denken over hoe we onze samenleving, ook wereldwijd, rechtvaardiger kunnen inrichten. Het nadenken hierover is niet waardenvrij! Willen we hier als gelovige gemeenschap ook over nadenken? Kunnen en willen we met ons geld de wereld verrijken? Welke waarden streven we dan na?

Alain Verhey sprak vorig najaar in de Geertekerk. Zijn betoog werd afgewisseld met muziek door een cellist en teksten van een spoken word artieste, Anouk Saleming, beiden werkzaam aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht. De teksten werden ter plekke samengesteld. Een stukje daarvan:

*Alain preekt het land rond
en vandaag is hij hier
zijn lat legt hij niet hoog
want hij wil graag verstaanbare verhalen vertellen,
ver-staanbare
ver-halen
ver-tellen
hoe halen we dat 'verre' weer dichterbij?
want waar komt onze spijkerbroek eigenlijk vandaan?
wie werkten eraan?
en verdienen ze meer dan de rijkdom van parels van zweet?*

het klopt niet

*de wereld drijft op schulden
we hebben drijfveren nodig om te zorgen
dat iedereen zijn hoofd boven water kan houden
in plaats van onze veren te gebruiken
om alsmaar hoger te willen vliegen
verheven boven alle mensen
met het beste uitzicht voor iedereen
economische groei
kunnen we hoger, verder, sneller.....?*

het klopt niet

.....

*waar je schat is, is je hart
maar het klopt niet
het klopt niet
dat de kruiken niet eerlijk verdeeld zijn*

.....

*Namens uw diaconale taakgroep
Bepie*

verkenning

Gelezen: **'Kwetsbaarheid omhelzen,**
op zoek naar gemeenschappen met een hart': Christa
Anbeek (Ten Have 2023)

***Als we Christa Anbeek volgen in haar denkwijzen, dan
zouden we ons vooral moeten richten op de kern, de
bron van ons bestaan: onze kwetsbaarheid.***

← *andere gedachten*

Heeft onze gemeenschap een hart?

Anbeek getekend door het leven zocht weer betekenis in het kwetsbare en het onzekere van de nieuwe momenten die het leven te bieden heeft. 'Ontregelende ervaringen waarin kwetsbaarheid zich manifesteert, brengen ons in grensgebieden met nieuwe perspectieven en creativiteit', zo staat het weergegeven in de toelichting op de flap van haar boek: 'Kwetsbaarheid omhelzen', *op zoek naar gemeenschappen met een hart*. Christa is bij sommigen van ons misschien wel omstreden, controversieel zelfs. Het werd haar tijdens haar hoogleraarschap aan het Remonstrantse Seminarie ook wel verweten dat ze te humanistisch georiënteerd zou zijn, dat het 'Christologische' te weinig aan bod kwam bij haar. Ze schrijft daar ook over in haar boek. Ze gaat de problemen niet uit de weg, weet ook dat het soms 'schuurt' en voor anderen moeilijk te verteren kan zijn. Eind 2023 eindigt haar hoogleraarschap, misschien zelf gefrustreerd en frustratie voor anderen achterlatend. Toch heeft zij voor ons wellicht het een en ander te bieden, via dit boek (dus op afstand). Het is een vrouw die staat voor haar intenties om aan te tonen dat het leven zeker nog wat te bieden heeft na ontregelende ervaringen. Zij doet deze ontdekkingsstocht via ervaringen van anderen. Dat zijn soms prominente figuren, maar ook gewoon minder in de aandacht staande mensen. Want wat doet het met ons leven als er 'rampen' plaatsvinden in ons leven, en hoe pakken we de draad weer op. Ik was zelf vooral geïnteresseerd in het aspect: 'op zoek naar gemeenschappen met een hart'. Wat heeft haar verhaal ons te bieden om de kern van ons 'gemeenschap zijn' op te kunnen diepen? Anbeek gaat uit van persoonlijke ervaringen en niet zozeer van groepen. Als zij op zoek is naar 'gemeenschappen met een hart' ziet zij niet direct 'drommen' mensen voor zich, maar contacten in het persoonlijke vlak. Eigenlijk is dat ook de basis van gemeenschap zijn: persoonlijke verbanden. Daar drijft een grotere gemeenschap op. Dus een persoonlijk contact (bijvoorbeeld van twee personen) is al een gemeenschap, en al die gemeenschapjes

bij elkaar vormen dat grotere geheel. Het is als het ware het cement van de muur die ontstaat.

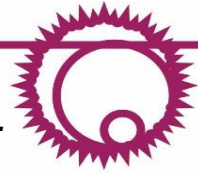
Nu is een gemetselde muur een stevig object en Christa ziet het meer in een krakkemikkig hutje dat gevormd wordt door onderlinge verbanden die voortkomen uit belevenissen en ervaringen die je op je grondvesten doen wankelen. Bepaald geen succesverhaal dus, maar wel realistisch en moedig om de problemen niet uit de weg te gaan, en juist de pijn en het verlies de aandacht geven om daar mee gelouderd verder te kunnen. Op de puinhopen nieuwe kansen kunnen zien, ook al zijn die misschien heel klein en onooglijk. Als je de pijn niet onder ogen ziet, kan dat als een monster in je binnenste blijven rondwalen. Je leven, ook van een gemeenschap, komt dan op slot te zitten.

'De pijn onder ogen komen'; dat heeft voor onze gemeenschap zeker ook betekenis. Hoeveel pijn is er niet voelbaar in ons samenzijn, de pijn van verlies, van persoonlijke levenservaringen.

Zo kwamen vorig jaar tijdens de gespreksgroep 'Stervelingen onder elkaar' diepe persoonlijke, ontregelende ervaringen ter sprake. We naderden daarin elkaar in ieders pijn en verlies. Maar er is zeker ook pijn en verlies in onze 'grotere' gemeenschap (Remonstranten Schoonhoven). Als we denken aan de 'clash' van een aantal jaren geleden, die onze gemeente op haar grondvesten heeft doen schudden, haar voortbestaan heeft bedreigd, en latent nog steeds aanwezig is. Het er maar 'niet over hebben' eigenlijk een monster kweekt in ons binnenste van ons samenzijn, die absoluut niet verdwijnt, maar telkens weer 'oppiept' op momenten dat het niet 'uit komt'. Maar er is ook de pijn van 'ouderdom', van 'marginaliteit' (we zijn te klein, we doen er niet toe), van het 'op de vlakte' blijven als we met elkaar in gesprek gaan. Anbeek: "Als we daar geen ruimte aan geven, veroorzaakt dat meer gemis en blijven we hangen in het probleem. We worden zelf haast het probleem". We lijken op het konijntje dat in de koplampen kijkt van een aanstormende auto.

HvdW

Ga je weg of ga je ergens naar toe?

'Ga je weg of ga je ergens naar toe?' zou zomaar een vraag aan ons allen kunnen zijn. Ik probeerde onlangs eens te tellen wie in onze gemeente nou eigenlijk een 'echte Remonstrant' is, van geboorte dus eigenlijk ☺. Ik kwam niet ver met tellen. De meesten van ons komen uit een andere kerk en zijn dus in ieder geval al één keer bij een andere gemeente weg gegaan.

Deze vraag stelde mijn teamleider mij toen ik wilde stoppen met werken. Het was een eyeopener voor me! Ik merkte al langer dat drie avonden per week de provincie in naar onbekende kerkelijke groepen, voor een cursus, training of voor advies, me tegen begon te staan. Er was een winter met veel sneeuwbuien en in het donker ..... Het plezier in mijn werk woog er niet meer tegenop, dacht ik. Maar wat ging ik dan doen met mijn energie en enthousiasme voor alles wat met kerk te maken heeft en vooral voor thema's als armoede, duurzaamheid, diaconaat..... Waar wilde ik naartoe?

'Ga je weg of ga je ergens naar toe?' zou zomaar een vraag aan ons allen kunnen zijn. Ik probeerde onlangs eens te tellen wie in onze gemeente nou eigenlijk een 'echte Remonstrant' is, van geboorte dus eigenlijk ☺. Ik kwam niet ver met tellen. De meesten van ons komen uit een andere kerk en zijn dus in ieder geval al één keer bij een andere gemeente weg gegaan.

Als ik me probeer te herinneren hoe dat bij Hans en mij is gegaan, betekent het dat het een lang verhaal zou kunnen worden over een proces van jaren. Het is namelijk al lang geleden begonnen. Onze docent Godsdienst op de Pedagogische Academie stimuleerde ons om zelf na te denken met een kritische en positieve blik. Door allerlei dingen die in ons leven gebeurden, gingen we ook op zoek naar andere spirituele plekken en we merkten dat meer ruimte, meer vrijheid van geloven ons aanspraken. We verbonden er echter nog

geen consequenties aan door weg te gaan uit de gemeente waar we bij hoorden.

Van plan zijn om weg te gaan is één ding, maar waar dan naar toe? Toen we al met 'één been buiten stonden' (en dus ook nog met één been binnen), zijn we al op zoek gegaan naar andere plekken waar we wel ruimte voelden en kwamen ook bij de Remonstranten binnen. Na meerdere zondagse diensten merkten we dat we ons er thuis begonnen te voelen. Toen was er geen houden meer aan. We werden lid! Toch duurde het nog even voor we het andere lidmaatschap opzegden.

*Waarom het gaat knellen en je overweegt om weg te gaan kan vele redenen hebben. Wij gingen als grootste deel van deze gemeente ergens naartoe en zijn hier nu als leden en vrienden van de Remonstranten Schoonhoven om verschillende redenen en weggegaan van diverse plekken. Wat bindt ons? Wie zijn we en waartoe zijn we er? Wat vinden we belangrijk? Welk verhaal willen we vertellen over onze gemeente?
Ik ben eigenlijk wel benieuwd naar die verhalen.....*

Beppie

blik verruimen

**Het nieuws van dinsdag 9 april 2024:
Het CIDI meldt een verontrustende
toename van anti-semitische incidenten in
de maatschappij en vooral op middelbare
scholen. De organisatie roept op tot betere
bewustwording van de geschiedenis en
voorlichting over de Holocaust.**

buiten kaders

Hoe geven we de geschiedenis door?

Het weekend ervoor had ik de laatste aflevering bekeken van de serie De Joodsche Raad. Zelden heb ik een film gezien waarin zo invoelbaar werd gemaakt op welke sluipende manier een grote groep mensen wordt verdacht gemaakt, geïsoleerd en tenslotte vernietigd. Hoe leiders van goede wil voor onmogelijke keuzes worden gesteld en het verkeerde kiezen om erger te voorkomen. Hoe ze daarmee onbedoeld een instrument worden in handen van de vijand. Hoe makkelijk het is om vanuit het heden te oordelen; op de beslissende momenten ontbrak het overzicht van wat er gaande was en wist niemand hoe lang de oorlog nog zou duren.

Heel duidelijk werd ook hoe gevaarlijk het was je te verzetten en hoe je daar - soms tegen wil en dank - steeds dieper in verzeild kon raken. "Moed is niet de afwezigheid van angst, maar het overwinnen ervan" zei Nelson Mandela. Ook dat werd in deze serie duidelijk getoond.

Na afloop bleef ik zitten met de vraag: Hoe zou ik zelf handelen in zo'n situatie? Zou ik me verzetten of meebuigen? Ik ben geen held, heb de neiging weg te lopen als er dreiging in de lucht hangt en vermijd graag conflicten. Dat kan verstandig zijn, maar het gevaar is dat je het moment van opstaan en nee-zeggen steeds verder opschuift. Tot het te laat is om terug te kunnen.

Het zwart/witbeeld van goed of fout waarmee ik ben grootgebracht kent intussen vele grijstinten.

Deze uitzonderlijke serie zou verplichte kost moeten zijn voor de pubers van nu. Laat (delen ervan) zien op middelbare scholen en bespreek de vragen die het oproept. WO-II is voor hen een ver verleden, ze leven in een totaal andere maatschappij dan die waarin de ouderen zijn groot geworden. Natuurlijk hebben ze over de oorlog gehoord en misschien gelezen, maar het blijft onwerkelijk en iets van heel lang geleden. Zij hebben te maken met de oorlogen van nu in Gaza en Oekraïne, met vluchtelingenproblematiek en groeiende tegenstelling tussen het Westen en andere delen van de wereld en die spanning is ook voelbaar in de klaslokalen met leerlingen van verschillende afkomst. Maar de grote thema's die in de serie aan

bod komen zijn van alle tijden: verraad, verzet, eigenbelang, moed, schuldgevoel.

“De Joodse Raad“ laat zien waar veroordeling en uitsluiting van bevolkingsgroepen toe leidt. De maand mei leent zich bij uitstek voor een gesprek daarover – en niet alleen in de schoollokalen.

Hiskien Breur

Niet doen

Doe in vredesnaam
niets in godsnaam.

Doe in godsnaam
alles in vredesnaam.

Bette Westers

(uit: 'Dichter. gedichten voor kinderen van 6 tot 106, thema: Geloof)

Uitgave:Plint

Roepoeteren

In de media horen en lezen we de laatste tijd veel over demonstraties, protesten, en berichten op X (voorheen Twitter) die een polariserende toon hebben. Het lijkt wel of de onrust toeneemt en we elkaar niet meer kunnen bereiken. U kent het vast in uw eigen omgeving, in gezin, familie of kennissenkring. Het komt soms heel dicht bij. Wij noemen het hier thuis roepoeteren 😊.

Er zijn genoeg thema's in onze samenleving die tegenstrijdige meningen oproepen. Het lijkt wel of je een keuze moet maken. Ben je voor of ben je tegen? Het wij – zij denken neemt toe. Ik ga me als niet-socioloog niet aan analyses wagen.

Onlangs trok een interview met Job Cohen in Trouw mijn aandacht en een interview in de Correspondent met Bart Brandsma. De laatste is filosoof en polarisatie-expert. Hij reisde o.a. naar Joegoslavië, Myanmar, Israël en Noord-Ierland om te ontdekken hoe polarisatie ontstaat en hoe je kunt depolariseren. Beiden wonen in Nederland en ook in ons vredige landje nemen ze waar, dat (groepen) mensen tegenover elkaar staan en allebei doen ze suggesties om voorbij het wij - zij denken te komen.

Job Cohen onderscheidt debat en dialoog. Hij signaleert in ons land een debat cultuur. Je hebt verschillende meningen en probeert elkaar te overtuigen. Hij merkt in zijn eigen leven en praktijk van gastlessen op scholen dat dialoog heel anders werkt. Je hebt verschillende denkbeelden en vertelt elkaar welke ervaringen daartoe geleid hebben. Je luistert goed naar de persoonlijke verhalen achter zo'n denkbeeld. Achter de verhalen van bijvoorbeeld Joden over de Tweede Wereldoorlog gaat veel pijn verdriet en leed schuil. Lees maar weer eens wat een onderzoeker ontdekte m.b.t. de behandeling van Joden in kamp Amersfoort. Toen Cohen burgemeester van Amsterdam was, moest hij na de moord op Theo van Gogh de mensen 'bij elkaar houden', zoals hij dat noemt. Het 'Draaiboek Vrede' ontstond toen. Hij sprak met stadsgenoten uit de hele samenleving en bezocht scholen, synagogen en moskeeën. Burgemeester Halsema gebruikt diezelfde insteek om onrust en dreiging als gevolg van de oorlog in Gaza op tijd in te dammen.

Bart Brandsma oppert de cruciale rol van het zwijgende midden. In onze samenleving ervaren we die groep niet altijd als waardevol. 'Spreek je toch eens uit. Als je je niet uitspreekt tegen dat onrecht steun je juist de ander die het onrecht doet'. Hij noemt de 'pushers' (NB. Trump noemt hij een 'uberpusher'), mensen die je 'dwingen' om voor één kant te kiezen. Mensen zoeken medestanders om hun eigen 'pool' te versterken ten koste van de andere pool. Dat kan heel ver gaan .... tot burgeroorlogen aan toe. Die pushers hebben namelijk altijd 'joiners'.

Brandsma onderscheidt conflicten en polarisatie. Conflicten zullen er altijd zijn, zegt hij. Gaza is bijvoorbeeld een conflict, het gaat heel

concreet om land. Het blijft echter niet bij een conflict. Er wordt wij – zij bij gehaald, dan gaat het opeens over joden en moslims en de hele Arabische wereld gaat meedoen.

Bij polarisatie heb je altijd een keuze: doe ik mee of niet....., maar je wordt er heel gemakkelijk in mee getrokken. De kunst is om een positie in het midden in te nemen en het daar een poosje uit te houden met de dilemma's, eigenlijk met het niet-weten. Heel concreet betekent dat dat je erkent dat een simpel wij – zij denken niet werkt en dat je naar de verhalen van mensen wilt luisteren.

Joden hebben veel geleden, eeuwenlang en ook in oktober vorig jaar. Tegelijkertijd erken je dat dat ook geldt voor Palestijnen, na het uitroepen van de staat Israël en nu weer tijdens wat de Gaza oorlog is gaan heten. Een voorbeeld uit onze samenleving is: de volk – elite polen of stad versus platteland. Was het maar zo simpel.

In dat midden weet je het even niet.....

Brandsma zegt meerdere dingen die ik wil onthouden:

-Vrede is niet de afwezigheid van oorlog..... vrede is zo met je conflicten omgaan dat oorlog uitblijft. Dat is dus hard werken

-We ontberen leiderschap over het midden, leiders die de vraagstukken van het midden weten te benoemen en er onvermoeibaar in zijn. Leiders die de verbinding blijven zoeken. Dat vraagt om empathie, om mensen die echt kunnen luisteren naar de persoonlijke verhalen die mensen te vertellen hebben.

-De journalistiek kan daar ook een rol in spelen. Het gaat dan niet meer om spektakel bij een of andere talkshow, maar om wat er in het stille midden gebeurt. Wat is daar de worsteling? En het ook aandurven het even niet te weten

-Wij allemaal vinden het moeilijk om het nog even niet te weten (NB. op een verjaardag ☺ bijv.). Het uithouden in het niet-weten is daarentegen belangrijk

-Eén persoon kan het verschil maken, doordat hij of zij zelf de tijd heeft genomen om meer reflectievermogen op te brengen

-Stel je oordeel even uit

In een periode dat ik veel met verbale agressie te maken had, heb ik me verdiept in 'Geweldloze communicatie. Daar staan twee dieren symbool voor een houding, het beeld van de hyena en van de giraffe. Eigenlijk kunt u het zelf wel invullen..... de hyena valt direct

aan en de giraffe met zijn lange nek... de helicopterview. Wat gebeurt er? Wat helpt verder?

En dan nog even het thema 'Wie zijn wij?' Remonstranten zijn van vrijheid en verdraagzaamheid.

Passen mensen van het stille midden daar?

Bepie

Morele leegte.

Nadat ik het stuk van Hiskien Breur over de 'Joodsche Raad' las, kwam er bij mij een ongemakkelijk gevoel boven. Hiskien schrijft daar ook over: Hoe zou ik zelf geacteerd hebben? Je kunt je eigenlijk niet voorstellen hoe het is als je midden in zo'n situatie terecht komt. Om te overleven in een bedreigende situatie kun je heel ver gaan. Getuige onderzoekopstellingen waarbij mensen onder druk gezet worden. Het kan soms stuitend zijn om te ervaren dat jij geen grote held bent. Waar blijven je principes? Ze smelten als sneeuw voor de zon.

Iets anders wordt het als er dingen gebeuren waar wij bij wegkijken, we net doen alsof het niet bestaat. De voorbeelden zijn te over in onze huidige maatschappij. Nu gaat deze film over de Tweede Wereldoorlog. Alleen je merkt er nauwelijks iets van.

Ik neem delen van deze recensie letterlijk over:

"De film gaat – zo lijkt het in het begin – vooral over het leven van een gewoon gezin in Duitsland in de jaren veertig van de vorige eeuw dat in een prachtig, groot huis aan een rivier woont in een duidelijk groene omgeving. Vader en moeder zijn gelukkig, met

elkaar en met de kinderen, en er worden leuke dingen gedaan. Niks aan de hand dus. Maar... de vader van dit Duitse gezin is niet zo maar een man. Nee, al snel wordt het duidelijk dat het gaat om de beruchte kampcommandant Rudolf Höss. De tuin van zijn woning grenst aan de muren van concentratie- en vernietigingskamp Auschwitz waar honderdduizenden joden zijn vergast. Wie wel eens in Auschwitz is geweest, weet dat dit huis daadwerkelijk naast het kamp heeft gestaan."

"De kijker verwacht na deze ontdekking misschien vreselijke beelden te zien, maar de regisseur laat niet één scène zien waarin mensen worden mishandeld, vermoord of vergast. In het begin denk je nog: waarom krijgen we niks te zien? Maar al snel beseft je dat dit met opzet is gebeurd. Geen vreselijke beelden dus van geweld, maar wel beelden die je op z'n minst als bizar moet beoordelen. Én: de film bevat veel heftige geluiden. Omdat je weet wat er in Auschwitz is gebeurd, krijgen die beelden en geluiden iets zeer onaangenaams. Regelmatig zie je rook komen uit de schoorstenen van de verbrandingsovens, ook hoor je af en toe bizarre gesprekken. Voortdurend hoor je achtergrondgeluiden. Dan weer gefluf van honden, dan weer geschreeuw en gehuil van mensen die in het concentratiekamp moeten zien te overleven. Soms hoor je ook gewerschoten. De ene keer gedempt, een andere keer op zo'n manier dat je je blijft afvragen: dit is toch niet normaal meer? Kon dit maar gewoon doorgaan zonder protest?"

"The Zone of Interest is een confronterende film." (...) "Waar de film zeker over gaat is de leegheid, de onvoorstelbare onverschilligheid van personen die wél alles zien maar dit blijkbaar gewoon of belangrijk vinden." (...) "Ze doen dingen die iedereen doet, maar hun werkelijkheid is bizar. De regisseur heeft deze film willen maken om het thema de 'banaliteit van het kwaad' bespreekbaar te maken. Doodgewone mensen zijn in staat tot de meest vreselijke dingen omdat niemand zich individueel verantwoordelijk voelt." (...)

“The Zone of Interest is zeker niet een gemiddelde ‘oorlogsfilm’ of een ‘leuke film’.”(...)

“Toch is de film een aanrader. Al met al is de film een indrukwekkend en uitzonderlijk oorlogsdrama.”

HvdW

inkijk

Voor de vorige Doorkijk had ik iets geschreven over ‘welk verhaal vertel je over jezelf’. Toen ik het naar Hans wilde doorsturen, kon ik het nergens meer vinden. Gelukkig maar, denk ik nu ☺. Nu schrijf ik iets over welk verhaal vertellen wij, als gemeente, over onszelf. Er was een tijd, dat we spraken over veel oude leden en weinig geld, een oud gebouw, mogelijk geen eigen predikant meer. Het leek wel of we weinig toekomst perspectief zagen en

eigenheid

Wat vertel je?

Eerlijk gezegd ben ik niet iemand die zo ongeneeslijk positief is, dat ze tegen de klippen op denkt dat het wel goed komt.

Toch denk ik dat we wel iets meer over onszelf te vertellen hebben.

En dan probeer ik me even de energie van de weken rond de expositie en de kitsch- en kunstmarkt in herinnering te roepen. Ik stond wat langs de zijlijn, maar kreeg er veel van mee.

Het begon met het idee van drie mensen uit onze gemeente, die met elkaar in gesprek raakten over hun beeldende werk. Els en Bram maakten ook gezamenlijk werk. Dat vraagt wel wat van beiden.

Een expositie zou leuk zijn..... en toen volgde het ene idee het andere op. Er waren aquarellen die Bram had gemaakt voor de kerk als onderdeel van de huurovereenkomst. Die zouden verkocht

worden voor de kerk. Els houdt van verkopen van kitsch en dergelijke.

Er werd een plan 'geboren'. Er komt een expositie in de kerk met als thema 'ontmoetingsruimte'. We staan open voor ontmoetingen, met wie dat ook maar wil, naar aanleiding van de kunst en zeker ook voor gesprek over zingeving en meer. We starten met een opening van de expositie met verhalenverteller Alje, er kan op de aquarellen van Bram geboden worden, de kerk is vervolgens iedere zaterdagmiddag open voor de expositie en voor gesprek en we sluiten af met een kitsch- en kunstmarkt.

En toen kwamen er zoveel talenten naar boven! Om maar eens wat te noemen: organiseren, mensen vragen voor een veelheid van verschillende taken, inrichten van de kramen, sorteren en verkopen van alles wat werd aangeleverd, koek en taart bakken, koffie en thee zetten en schenken, soep koken en broodjes smeren. Vele handen maakten licht werk!

Wat was er een levendige sfeer en wat was het gezellig. Zoveel mensen maakten een praatje met elkaar.

En toen werd het geld geteld.

De opbrengst werd van lieverlee duidelijk. We gingen over de 3000 euro heen. Er komen in ieder geval gordijnen die de akoestiek ten goede komen en dan is er nog meer geld.....

We zijn een gemeente waar veel energie in zit, creativiteit en gemeenschapszin. We kunnen prima iets organiseren en een goed gesprek voeren. Tijdens de zaterdagmiddagen waren er veel leuke en mooie gesprekken, vooral in de consistorie ☺, over Remonstranten, kunst, zingeving.....

Dit energieke verhaal kunnen we meer uitdragen.

Vanmiddag bij de biebsprak iemand mij aan 'Ik heb bij jullie tijdens de kunstmarkt in de kerk een schilderij gekocht!'

Beppie

geerte-kwartier

***In het Geerte-kwartier deze keer activiteiten in Utrecht die ook voor ons mogelijkheden en ruimte kan bieden voor ander gebruik voor ons gebouw.
Lees het en laat je inspireren!***

intermediair

De volgende berichten stonden vermeld in het programmaboekje van de RGU (Stekels en Veren):

Spirituele oefenplaats

Bij de RGU in Utrecht is men het afgelopen seizoen met een groep van zeven mensen begonnen met het uitwisselen van kennis en interesse van mystieke leraren en hoe we dat plaats geven in ons leven. Dus vooral niet alleen praten, maar ook doen. Stil zijn, oefenen en elkaars wijsheid inzetten om te verrijken. Met elkaar kwetsbaar zijn over wat ons raakt in ons hart en hoe we dat beleven en vormgeven in ons dagelijks leven.

We willen anderen die ook deze manier aan de slag willen op weg helpen en een nieuwe groep helpen opstarten. Dus heb je interesse om aan de slag te gaan met de spirituele kant van geloven, laat het dan weten.

Info bij Wendela Schenk: wensch@xs4all.nl of 06 20 277 399.

Dus neem contact op als je zoiets bij ons zou willen!

Kerken kijken

De Geertekerk is een van de monumentale kerken die de Utrechtse binnenstad rijk is, met een geschiedenis die teruggaat tot halverwege de dertiende eeuw. In de jaren vijftig van de vorige eeuw kwam de kerk in het bezit van de Remonstrantse Gemeente Utrecht.

De remonstranten en ook het kerkgebouw kennen een veelbewogen geschiedenis. Het is boeiend om een bezoek aan het kerkgebouw te brengen. U bekijkt de kerk eens op een andere manier, u kunt zich laten rondleiden of zelf met informatie op pad gaan. De bezichtiging wordt mogelijk gemaakt door een team van vrijwillige gidsen.

De kerk is in principe het gehele zomerseizoen van eind juni tot Open Monumentendag (tweede zaterdag in september) geopend van dinsdag t/m zaterdag van 12.00 uur tot 17.00 uur. Allerlei activiteiten in de kerk (huwelijken, congressen, muziekkuitvoeringen) kunnen echter, soms ook op korte termijn, leiden tot sluitingsdagen. Kijk daarom van te voren altijd even op de website kerkenkijken.nl voor de meeste recente openingstijden.

Bent u geïnteresseerd? Lat het ons dan weten.

Coördinatie: Wim van Vugt: wvvugt@dds.nl en Wil van Rijswijk-de Groot: wilenjanvanrijswijk@gmail.com.

Misschien een mooi uitje om in de zomermaanden met een aantal te doen. Eventueel kan men dan gelijk een stadsbezoek eraan koppelen. Wie heeft interesse?

Komende diensten

19 mei.	ds. Heine Siebrand (<i>wijziging</i>)	aanvang: 10.00 u
2 juni	ds. Jan Douwes	aanvang: 10.00 u
16 juni	ds. Lense Lijzen	aanvang: 10.00 u
30 juni	ds. Martijn Junte	aanvang: 10.00 u
14 juli	ds. Florus Kruyne	aanvang: 10.00 u
28 juli	<i>geen dienst</i>	
11 aug.	ds. Martine Wassenaar	aanvang: 10.00 u
25 aug.	ds. Marthe de Vries	aanvang: 10.00 u

8 sept.	ds. Madelief Brok	aanvang: 10.00 u
22 sept.	ds. Lense Lijzen	aanvang: 10.00 u
6 okt.	ds. Arend van Baarsen	aanvang: 10.00 u
20 okt.	ds. Claartje Kruijff	aanvang: 10.00 u

Inhoud

<i>kijk-wijzer</i>	1
<i>WIJ!</i>	1
<i>geloof het of niet</i>	2
<i>Wij zijn de tijden</i>	3
<i>Credo</i>	4
<i>Diaconale inzamelingen</i>	5
<i>Geld en goed – diaconaat</i>	10
<i>verkenning</i>	12
<i>Heeft onze gemeenschap een hart?</i>	13
<i>Ga je weg of ga je ergens naar toe?</i>	15
<i>blik verruimen</i>	16
<i>Hoe geven we de geschiedenis door?</i>	17
<i>Niet doen</i>	18
<i>Roepoeteren</i>	18
<i>Morele leegte.</i>	21
<i>inkijk</i>	23
<i>Wat vertel je?</i>	23
<i>Spirituele oefenplaats</i>	25
<i>Kerken kijken</i>	25
<i>Komende diensten</i>	26

Colofon

Remonstranten Schoonhoven
Kerkgebouw: Kruispoortstraat 8
Bankrekeningnummer/IBAN: NL36 TRIO 0379521784
t.n.v.: Remonstrantse Gemeente Utrecht
Website: www.remonstranten.org/schoonhoven

Voorzitter Werkgroep:
dhr. J. van der Waal
Walnootstraat 27
2871 RX Schoonhoven
T: 06 12143983
E: jevanderwaal@msn.com

Voorganger:
ds. L.J. Lijzen

T: 06 40070518
E: lensejlijzen@gmail.com

Ledenadministratie: Mevr. R. Janse
Kopij voor het eerstvolgende blad uiterlijk twee weken vóór de uitgave inleveren

mevr. R. Janse
Korenbloem 4
2861 WT Bergambacht
E: riajanse46@gmail.com

Belangstellenden kunnen zich abonneren op DOORKIJK voor minimaal € 5,- per jaar. Opgave bij Ria Janse, tel. 0182-385628.

